

۲۰۱۲/۰۶/۱۵

مهرداد عمادی
مشاور اقتصادی اتحادیه اروپا

کلید حل بحران افغانستان زیرزمین است

معدن مس عینک در جنوب کابل که چین در آن سه میلیارد دالر سرمایه گذاری کرده است

پذیرفتن افغانستان به عنوان عضو ناظر در جلسه اخیر سازمان همکاری های شانگهای و تاکید دو عضو کلیدی این سازمان یعنی چین و روسیه بر افزایش تلاش این دو کشور در بازسازی افغانستان و اقتصاد آن، یکی از چند نشانه افزایش اهمیت افغانستان در غرب آسیا و نیاز چین و روسیه و نیز جهان صنعتی، به مخازن زیر زمینی افغانستان است.

تعدادی از این ذخایر نه تنها برای افغانستان اهمیت ستراتیژیک دارند بلکه در رفع نیاز های بخش های تکنولوژی صنعتی برای پرزه جات ساخت کامپیوتر و ارتباطات ستلایتی در سطح جهان بی همتا می باشند و در این راستا کنفرانس اخیر شانگهای را می توان پیش آهنگ باز شدن درهای تجارت و سرمایه گذاری جهان به روی اقتصاد افغانستان ارزیابی کرد.

در این چوکات یاد آوری کوتاهی از عوامل افزایش تمایل شرق و غرب به مشارکت در اقتصاد افغانستان شاید مفید باشد.

گنج های نهفته در زیر خاک

در سال ۲۰۱۰ میلادی، پس از چهار سال تحقیق زمین شناسی و ارزیابی منابع زیر زمینی که به مدیریت گروه کوچکی از زمین شناسان امریکایی و سرپرستی پنتاگون انجام شد، تخمین های جدیدی از ارزش و مخازن زیر زمینی افغانستان به دست آمد.

این ارزیابی ها ارزش این منابع را به بیش از یک هزار میلیارد دالر تخمین زد که فقط مربوط به کشف ذخایر لیتیم، مس، رگه های آهن، طلا، و نیوبیوم می شود.

چند ماه پس از گزارش متخصصین زمین شناسی وزارت معادن افغانستان ارزش کشفیات جدید را نزدیک به سه هزار میلیارد دالر تخمین زد.

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې دليکنېزې بڼې پاڼوالې د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خیر و لولئ

این گزارش ها، تائید یافته های زمین شناسان روسی در دهه ۱۹۸۰ بودند که گواهی بر غنی بودن کم نظیر منابع زیر زمینی افغانستان داده بودند.

ارزش کشف منابع جدید برای کشوری که در آمد نا خالص سالانه آن حدود ۱۲ میلیارد دالر بود و بیش از ۹۰٪ از بودجه آن از کمک های خارجی تأمین می شد، در آن زمان به درستی در درون افغانستان ارزیابی نشد.

کشفیات جدید، افغانستان را به عنوان بزرگترین منبع لیتیم حتی بیش از بولیووی در جهان تبدیل کرده. تعداد از متخصصین از لیتیم به عنوان 'نفت عصر آینده' نام می برند

اما پس از ۵ سال، کشفیات جدید، افغانستان را به عنوان بزرگترین منبع لیتیم حتی بیش از بولیووی و نیوبیوم که کاربرد فرا زمینی آن روز به روز مهم تر می شود، تبدیل کرد.

لیتیم مهمترین مواد ساخت باطری های قابل چارج است که در تلفون های موبایل، کامپیوترهای دستی و ماشین های برقی به کار برده می شود.

تعدادی از متخصصین از لیتیم به عنوان 'نفت عصر آینده' نام می برند.

مدیریت سالم

کشف منابع جدید نفتی که در ۲۰۱۱ به بیش از یک میلیارد و هشت صد میلیون بیرل نفت با کیفیت اوسط ، افزون به آنچه تا ۲۰۱۰ کشف شده بود، افغانستان را از نظر منابع زیر زمینی به عنوان یک سرزمین فوق غنی در جمع کانادا، آفریقای جنوبی و برازیل قرار داد.

در چنین وضعیتی افغانستان فرصتی بی همتا در تاریخ خود را در اختیار دارد تا به جرگه کشور های با درآمد متوسط مانند ترکیه، مالزی و مکزیک قرار گیرد و اگر این کشور درست مدیریت شود، در ۱۵ تا ۲۰ سال آینده توانایی وارد شدن به کلوب اقتصاد های بالای گروهی با درآمد متوسط چون پولیند، سلواکی و مجارستان را داراست.

کمبود سرمایه

برای تبدیل ذخایر زیر زمینی به تولید ملی، مدیریت اقتصادی و سیاسی کشور اثری بسیار بنیادی دارند، چرا که آنها می توانند مشکلات را تبدیل به فرصت برای پیشبرد اقتصاد افغانستان و پایدار کردن صلح کنند.

مشکلات که در حال حاضر استفاده خردمندانه از این منابع را دشوار اگر نه دور از دسترس می کنند، عبارتند از کمبود سرمایه مالی برای توسعه، استخراج و تبدیل مواد خام به کالا های نیمه ساخته.

د پانو شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنالین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په خیر و لولئ

برخورد مؤثر با این مشکلات می‌تواند سهم افغانستان را در هرم ارزش افزوده استفاده از این مواد را در تولید صنعتی بالا ببرد و به جای صادرات مواد خام، نخستین گام‌های صنعتی شدن را در افغانستان پی‌ریزی کند.

شکندگی ثبات سیاسی

سنگ‌های قیمتی در حال حاضر یکی از مهمترین مواد صادراتی افغانستان است اما نگرانی‌های زیادی در مورد استخراج غیر مسلکی آنها وجود دارد

مشکل دیگر در افغانستان شکندگی ثبات سیاسی است که دخالت‌های خارجی و تداوم این دخالت‌ها مردم افغانستان را از اعمار کشور خود باز داشته است.

در این چهار چوب، نقش همسایه‌های افغانستان، در صدر آنها پاکستان و ایران برای یاری دادن به غیر نظامی کردن جامعه بسیار پر اثر می‌تواند باشد.

بدون صلح پایدار، حد اکثر بهره افغانستان از این اکتشافات صدور مواد خام خواهد بود که این کمترین بهره را به مردم افغانستان و شگوفایی اقتصادی پایدار خواهد داد.

فقط با مشارکت سرمایه‌گذاری خارجی در پروژه‌های زیر بنایی صنعتی است که افغانستان می‌تواند نرخ رشد صنعتی شدن خود را تسریع کرده و پایدار نگهدارد.

نبود ساختار اداری مدرن

مشکل سوم نبود ساختار اداری مدرن است که پاسخگوی نیازهای صنعتی شدن و ایجاد و اداره کردن پروژه‌های کلان را داشته باشد و این توان مقابله با توسعه فساد مالی را دارد که یکی از پدیده‌های همراه با اکتشافات ناگهانی است.

بدون پی‌ریزی ساختاری ایجاد چنین سیستمی، بسیار ممکن است که فساد مشابه با آنچه که در نیجریه و روسیه در دوره پس از فرو پاشی دیده شد، گریبان‌گیر اقتصاد افغانستان شود.

استفاده خردمندانه از ابزارهای تجارت خارجی و پیمان‌های منطقه‌ای می‌توانند این مشکل را به فرصت برای صلح در منطقه، افزایش سرمایه‌گذاری خارجی در کشور و توسعه سرتاسری و همه‌جانبه فراهم کنند.

در این راستا، یکی از ابزار بسیار مؤثر عقد قرار داد‌های تجاری، صنعتی برای توسعه و استفاده از منابع زیر زمینی افغانستان با همسایگان این کشور است.

د پانیو شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په څیر و لولئ

تا زمانی که انگیزه های دراز مدت برای یاری رسانیدن به پی ریزی زیر بنای اقتصاد صلح در افغانستان در میان همسایگان این کشور ایجاد نشود، امکان ایجاد شرایط لازم برای استفاده سازنده از منابع زیر زمینی بسیار کوچک خواهد بود.

مهار پاکستان از طریق چین

چین و هند در این راستا می توانند بسیار یاری دهنده باشند.

"نیاز چین به منابع جدید انرژی و مخازن فلزی افغانستان می تواند انگیزه ای قوی برای استفاده از چین، برای تغییر رفتار پاکستان در پروژه صلح پایدار در افغانستان باشد."

چنین برنامه ای با توجه به همسایگی چین و پاکستان با افغانستان، می تواند مشارکت اقتصادی پاکستان را در برخی از پروژه های صنعتی نه تنها میسر سازد، بلکه انگیزه ای برای رهبری پاکستان ایجاد کند که در ایجاد قطب های معدنی صنعتی شمال و شمال شرقی افغانستان که ۱۸ منطقه معدنی از ۲۴ منطقه افغانستان در این نوار هستند، شرکت فعال شرکای پاکستانی را فراهم کنند.

تعریف جدید از نقش اقتصادی افغانستان در منطقه و جلب حمایت چین، خود به خود انگیزه موثری برای پاکستان در امر تأمین امنیت افغانستان و مشارکت در پروژه های مشترک تبدیل خواهد شد.

چنین پروژه هایی امکان دخالت های منفی از سوی دیگر کشور ها را کم رنگ تر می کنند.

در این چوکات است که عقد قرار داد هایی سرمایه گذاری مشترک که دست کم یکی از شریکان از میان همسایه های افغانستان باشد، را می توان بستر اساس ثبات، صلح و ایجاد شرایط لازم برای مشارکت مستقیم همسایگان افغانستان در این کوشش تعبیر کرد.

بیان

یادداشت:

مضمون فوق گرفته شده است از نشرات بی بی سی لندن و برای درک بیشتر مطالعه کنندگان افغان اصطلاحات فارسی ایرانی آن به اصطلاحات دری تعویض گردید.

د پانو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ